

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski (spr.)
Sędziowie:	SSO Danuta Poniąowska SSO Mirosław Krzysztof Derda
Protokolant:	st.sekr.sąd. Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2019r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z powództwa (...)

przeciwko **Z. H.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Z. H.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 września 2018r. sygn. akt IV P 78/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

I. zasądza od pozwanego Z. H. na rzecz powoda (...)kwotę 18.366,83 (osiemnaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt sześć, 83/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 czerwca 2017r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego Z. H. na rzecz powoda (...)kwotę 3.214 (trzy tysiące dwieście czternaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.295 (dwa tysiące dwieście dziewięćdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego Z. H. na rzecz powoda (...)kwotę 1147,50 (jeden tysiąc sto czterdzieści siedem, 50/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

UZASADNIENIE

Powód – (...) (następca prawny pierwotnego powoda (...)) w pozwie o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko Z. H. domagał się orzeczenia nakazem zapłaty, by pozwany Z. H. zapłacił na jego rzecz kwotę 21.516,83 zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 30 czerwca 2017r. do dnia zapłaty, tytułem zwrotu wypłaconej pozwanemu przez powoda odprawy pieniężnej, która stała się świadczeniem nienależnym w związku z przywróceniem pozwanego do pracy u powoda, oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. W przypadku wniesienia przez pozwanego sprzeciwu lub skierowania sprawy do postępowania zwykłego wniósł o zasądzenie od pozwanego Z. H. na swoją rzecz kwoty 21.516,83 zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 30 czerwca 2017r. do dnia zapłaty, tytułem zwrotu wypłaconej pozwanemu przez powoda odprawy pieniężnej, która stała się świadczeniem nienależnym w związku z przywróceniem pozwanego do pracy u powoda, oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż (...) (poprzednik prawny (...)), będąca pracodawcą pozwanego w dniu 1 czerwca 2016r. wypowiedziała mu umowę o pracę na podstawie art. 32 § 1 pkt. 3 i § 2 kp w zw. z art. 10 ustawy z 13 marca 2003r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 884) o szczególnych zasadach rozwiązania z pracownikiem stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników - w związku z likwidacją stanowiska pracy. W dniu 06 czerwca 2017 r. pozwany wniósł do sądu pozew o przywrócenie do pracy. W dniu 30 września 2016 r. (...) w której był zatrudniony pozwany wypłaciła mu 3-miesięczną odprawę pieniężną obliczoną jako ekwiwalent za urlop wypoczynkowy w wysokości 21.516,83 zł. Z uwagi na przywrócenie pozwanego do pracy prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Suwałkach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 listopada 2016 r., sygn. akt IV P 68/16, wypłacona odprawa stała się świadczeniem nienależnym, zatem podlega zwrotowi pracodawcy.

W nakazie zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 05.09.2017r. Sąd uwzględnił powództwo w całości i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Pozwany Z. H. w sprzeciwie od nakazu zapłaty domagał się odrzucenia pozwu, podnosząc nieważność postępowania z powodu braku pierwotnej zdolności sądowej powoda (art. 202 zd.2 k.p.c.) i nie odrzucenia pozwu (art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.). Na podstawie art. 45ust. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2017r. przepisy wprowadzające ustawę o (...) (Dz.U. 2017r. poz. 624) z dniem 31 sierpnia 2017r. (...) została zniesiona, a tymczasem nakaz zapłaty został wydany w dniu 5 września 2017r.

W dalszej kolejności domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia od następcy prawnego powoda- (...) zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W ocenie pozwanego, odprawa była świadczeniem mu należnym i pomimo przywrócenia go do pracy nie odpadła podstawa jej wypłaty w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika. Z chwilą przywrócenia do pracy, nie odpadła podstawa wypłaty odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, ponieważ rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn niedotyczących pracownika, a orzeczenie o przywróceniu do pracy doprowadziło do powstania stosunku pracy na przyszłość.

Natomiast w przypadku uznania przez Sąd, że świadczenie było jednak nienależne, pozwany zarzucił, iż :

- spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego (art.411 pkt.2 k.c.), a roszczenie powoda narusza zasady współżycia społecznego (art. 8 k.p. oraz 409 k.c), gdyż szkoda wyrządzona pozwanemu na skutek bezprawnego rozwiązania stosunku pracy znacznie przewyższała limitowaną kwotę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy (art. 47 k.p.), ponieważ pozwany pozostawał bez pracy przez 8 miesięcy (a później tylko 3 miesiące pracował ponownie po przywróceniu do pracy) i dlatego spełnienie świadczenia należałoby potraktować jako czyniące zadość zasadom współżycia społecznego, skoro pokrywało ono tę część szkody (również częściową), którą nie zrekompensowało wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy (1 miesięczne).

- spełnienie świadczenia nie nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu, pomimo świadomości powoda o przesłankach z art. 411 pkt.1 k.c.

- doszło do nadużycia prawa przez powoda (art. 8 k.p.)

- powód stosuje nierówne traktowanie pracowników przywróconych do pracy, w sprawie zwrotu wypłaconego świadczenia pieniężnego, gdyż dotychczasowa praktyka(...)była w tym zakresie odmienna. Jako przykład pozwany wskazał, iż powód wypowiedział w dniu 5 września 2012r. A. S. umowę o pracę z powodu likwidacji Gospodarstwa (...)w E. wypłacając świadczenie pieniężne w kwocie 5.723,74 zł netto. Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013r., sygn. akt: IV P 455/12 Sąd Rejonowy w Elku przywrócił A. S. do pracy u powoda. W związku z przywróceniem do pracy, A. S. nie zwróciła wypłaconego świadczenia, a (...) nie dochodził sędownie jej zwrotu.

- wypłacone środki pozwany zużył w taki sposób że nie jest już wzbogacony (art.409 k.c. w z w. z art.300 k.c.). Środki uzyskane przez pozwanego zostały przeznaczone na jego potrzeby osobiste i rodzinne, w skład których wchodziły wydatki na mieszkanie, media, samochód, żywność, leki, podróże czy też odzież. Obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasł

- powód nie może domagać się zwrotu odprawy również z uwagi na treść art.411 pkt 4 k.c. w zw. z art. 300 k.p. (choć pracodawca spełnił świadczenie należne). Świadczenie zostało spełnione w dniu 30.09.2016r., zaś wierzytelność stała się wymagalna od następnego dnia od rozwiązania stosunku pracy, tj. od 1 października 2016r.

Pozwany z ostrożności procesowej podniósł także zarzut potrącenia wierzytelności z tytułu należnego mu od powoda dodatkowego wynagrodzenia tytułem kosztów zastępstwa sądowego o których mowa w art.22⁽⁴⁾ ust.2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 233, z późn.zm.) i odsetek za zwłokę, za okres od dnia likwidacji Oddziału (...)w S. i utworzenie Filii w S. (...)w O. t.j. od 01.04.1999r. oraz wierzytelności z tytułu wyrównania wynagrodzenia do poziomu innych radców prawnych w(...)z okresu od dnia 01.04.1999r.

W tym zakresie wskazał, iż powód wypłacał co pewien czas pozwanemu wynagrodzenie z tytułu wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany był przekonany i zapewniany przez pracowników sekcji księgowej powoda, że jest ono wypłacane w pełnej wysokości. Jednocześnie pozwany nie miał dostępu do danych księgowych, jakie należności zostały ściągane od dłużników. W październiku 2016r. pozwany uzyskał informację, że wynagrodzenie te było wypłacane tylko częściowo. Było ono ograniczane do wysokości określonych limitów budżetowych na wynagrodzenie wszystkich pracowników Oddziału Terenowego w O.. Z informacji uzyskanych przez pozwanego wynika, że wierzytelność z tytułu należnego mu od powoda dodatkowego wynagrodzenia tytułem kosztów zastępstwa sądowego, znacznie przewyższa dochodzoną przez powoda w niniejszym postępowaniu kwotę zwrotu równowartości wypłaconej odprawy pieniężnej.

Wskazał również, iż w październiku 2016r. pozwany uzyskał informację, że powód od 01 kwietnia 1999r. zaniżał mu wynagrodzenie w porównaniu do innych radców prawnych i głównych specjalistów. U pozwanego obowiązywał regulamin wynagradzania, na podstawie zarządzeń Prezesa, np. według Zarządzenia nr 19/07 Prezesa (...)z dnia 3 września 2007r. w sprawie wprowadzenia jednolitego testu regulaminu wynagradzania pracowników (...), stanowisko radcy prawnego odpowiadało IX kategorii zaszeregowania, zaś mnożnik kwoty bazowej odpowiadającej IX kategorii zaszeregowania wynosił 4,00. Wynagrodzenie pozwanego nie odpowiadało poziomowi innych radców prawnych w Oddziale (...)jak i mnożnikowi 4,00 kwoty bazowej odpowiadającej IX kategorii zaszeregowania.

Wyrokiem z dnia 07 września 2018r. Sąd Rejonowy w Suwałkach zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21.516,83 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 czerwca 2017r. do dnia zapłaty (punkt 1 wyroku) i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.776 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.700zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynikało, że Z. H. od dnia 17.03.1998r. był zatrudniony na stanowisku radcy prawnego w (...) początkowo w Oddziale (...) w S., a później w (...) Oddział (...)w S., a następnie w (...) następcy prawnego (...).

Zgodnie z regulaminem wynagradzania pracowników (...) dla stanowiska radcy prawnego została przyporządkowana IX kategoria zaszeregowania, co odpowiada również stanowisku głównego specjalisty, a tej kategorii zaszeregowania przewidziano mnożnik kwoty bazowej w wysokości maksymalnej 4,00.

Począwszy od dnia 1 lutego 2004r. wynagrodzenie zasadnicze Z. H. było ustalane wg IX kategorii zaszeregowania z zastosowaniem mnożnika kwoty bazowej w wysokości 2,00.

Radcowie prawni zatrudnieni w (...)uzyskiwali mnożnik kwoty bazowej w zakresie od 2,24 – 2,70.

W okresie zatrudnienia w (...) Z. H. jako pełnomocnik (...) prowadził wiele spraw sądowych i egzekucyjnych. Z tego tytułu, zgodnie z przepisami ustawy o radcach prawnych nabył uprawnienie do dodatkowego wynagrodzenia tytułem części ściągniętych kosztów zastępstwa sądowego zasądzonych od strony przeciwnej na rzecz strony przez niego zastępowanej lub jej przyznanych w ugodzie, postępowaniu polubownym, arbitrażu zagranicznym lub w postępowaniu egzekucyjnym.

(...)zwindykowała następujące kwoty z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego:

- w okresie od 01.11.2013r. do 31.10.2014r. – kwotę 35.573,22 zł.
- w okresie od 01.11.2014r. do 30.11.2015r. – kwotę 33.239,07 zł.
- w okresie od 01.12.2015r. do 30.09.2016r. – kwotę 22.038,87 zł.

W (...)zatrudnieni radcowie prawni i pracodawca zawarli porozumienie odnośnie podziału po równo zwindykowanych kosztów zastępstwa procesowego między radców prawnych zatrudnionych na etacie. W latach 2014-2016 (...)wypłaciła pozwanemu część ściągniętych kosztów zastępstwa sądowego: w 2014r. – kwotę 12.900,00 zł., w 2015r. – 8.400,00 zł., w 2016r. 6.155,00 zł. Kwoty w tożsamyh wysokościach otrzymał również zatrudniony na stanowisku radcy prawnego M. R.. Podział kwot po równo pomiędzy nimi następował po potrąceniu z wyegzekwowanych kwot na poczet kosztów kancelarii adwokackiej. Identyczne zasady podziału kosztów funkcjonowały również w latach poprzednich

(...)w dniu 1 czerwca 2016 r. wypowiedziała Z. H. umowę o pracę na podstawie art. 32 § 1 pkt. 3 i § 2 kp w zw. z art. 10 ustawy z 13 marca 2003r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 884) o szczególnych zasadach rozwiązania z pracownikiem stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników - w związku z likwidacją jego stanowiska pracy.

Z. H. złożył do Sądu pozew o przywrócenie do pracy.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 29.11.2016r. sygn. akt IV P 68/16 Z. H. został przywrócony do pracy w (...)na poprzednich warunkach zatrudnienia. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 1.06.2017r. wobec oddalenia apelacji pracodawcy wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach sygn. akt III Pa 11/17. Z. H. po przywróceniu podjął pracę od dnia 5.06.2017r.

W dniu ustania stosunku pracy w związku z upływem okresu wypowiedzenia tj. 30 września 2016r. (...), wypłaciła Z. H. 3-miesięczną odprawę pieniężną z tytułu zwolnienia z przyczyn niedotyczących pracownika obliczoną jako ekwiwalent za urlop wypoczynkowy w wysokości 21.516,83 zł. Pismem z dnia 19 czerwca 2017 r. (...)wysłała do pozwanego wezwanie do zapłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania kwoty 21.516,83 zł tytułem odprawy pieniężnej, która stała się świadczeniem nienależnym wobec przywrócenia go do pracy. Wezwanie to zostało doręczone pozwanemu w dniu 22.06.2017r. i pozostało bez odpowiedzi.

Pismem z dnia 20.11.2017r. skierowanym do (...) (następcy prawnego b. pracodawcy) Z. H. na podstawie art. 451§2 kc oświadczył, iż przekazaną przez (...) na jego konto bankowe kwotę 21.516,83 zł zalicza na poczet długu (...)wobec niego, w postaci niewypłaconego dodatkowego wynagrodzenia tytułem kosztów zastępstwa sądowego o których mowa w art. 22⁽⁴⁾ ust. 2 ustawy o radcach prawnych oraz wyrównania należnego wynagrodzenia za pracę do kwoty wynagrodzeń

innych radców prawnych zatrudnionych w Oddziale (...) oraz odsetek ustawowych za zwłokę. Do zapłaty pozostaje nadal dług z tych tytułów, po uwzględnieniu zaliczenia na poczet długu kwoty 21.516,83 zł.

Wskazując na powyższe ustalenia Sąd Rejonowy uznał przede wszystkim, że zarzut pozwanego o nieważności postępowania jest niezasadny. (...) posiadała zdolność sądową w chwili wniesienia pozwu, a (...), jako następstwa prawny (...) z mocy przepisów prawa, również posiada zdolność sądową.

Natomiast przechodząc do meritum sporu Sąd Rejonowy wskazał, że bez wątplenia w dniu 30.09.2016r. pozwany otrzymał kwotę 21.516,83 zł tytułem odprawy za rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn nietyczących pracownika. O takim charakterze przedmiotowego świadczenia przesądziła treść listy płac za miesiąc wrzesień 2016r., przelewów oraz świadectwo pracy, w którym pracodawca potwierdził, iż odprawę wypłacono. Fakt naliczenia i wypłacenia pozwanemu odprawy z tytułu zwolnień grupowych potwierdzają nadto zeznania świadka J. Ś.. Bez wątplenia też Z. H. został przywrócony do pracy wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 29.11.2016r. i podjął pracę od dnia 5.06.2017r.

Wskazując na art. 410 § 2 kc w zw. z art. 300 kp Sąd I instancji uznał więc, że wypłacona pozwanemu odprawa w kwocie 21.516,83zł była świadczeniem nienależnym, gdyż brak było jakichkolwiek podstaw do stosowania w sprawie art. 8 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nietyczących pracowników. Z treści wyroku przywracającego pozwanego do pracy wynika, że przyczyna wypowiedzenia powodowi umowy o pracę nie miała oparcia w tej ustawie i nie była w rzeczywistości związana z likwidacją jego stanowiska pracy. Oznacza to, iż do rozwiązania łączącego strony stosunku pracy nie doszło z przyczyn wskazanych w art. 1 ust. 1 cyt. ustawy i okoliczność ta jest między stronami niesporna. Skoro jednak pracodawca w dokonanym pozwanemu wypowiedzeniu powoływał się na przepisy ustawy z dnia 13 marca 2003r., to był wówczas zobowiązany do wypłaty odprawy. Wypowiedzenie umowy o pracę dokonane przez pracodawcę wbrew wymaganiom przewidzianym w przepisach prawa pracy jest czynnością wadliwą, jednak w pełni skuteczną. Dokonanie takiej wadliwej czynności związane jest z sankcjami określonymi w art. 45 kp i w razie potwierdzenia przez sąd tej wadliwości pracownik może skutecznie domagać się przywrócenia do pracy albo odszkodowania.

Wadliwe wypowiedzenie umowy o pracę wywołuje skutek prawny, co oznacza, że nawet gdyby pracodawca dokonał wypowiedzenia bez uzasadnionej przyczyny, co miało miejsce w niniejszej sprawie, to i tak doprowadzi do rozwiązania umowy o pracę, a biorąc pod uwagę wskazane przez pracodawcę przyczyny wypowiedzenia (art. 1 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nietyczących pracowników), aktualizuje obowiązek wypłaty odprawy. Ewentualna weryfikacja takiego oświadczenia możliwa jest więc wyłącznie na drodze sądowej, w wyniku rozpatrzenia przez sąd pracy złożonego przez pracownika odwołania od wypowiedzenia. Skoro jednak strona pozwana w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę wskazała jako jego przyczynę art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003 r., to była zobowiązana do wypłacenia powodowi odprawy pieniężnej przewidzianej w art. 8 tej ustawy. Podstawa tego świadczenia odpadła dopiero w wyniku ustalenia w postępowaniu sądowym braku przesłanek do stosowania przepisów ustawy o z dnia 13.03.2003r. oraz uznania przez pracodawcę roszczenia odszkodowawczego powoda. W konsekwencji spełnione świadczenie przekształciło się w świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 kc i zaktualizował się obowiązek jego zwrotu. Sąd rejonowy w Suwałkach powołał się w tym względzie na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.09.2007r. II PK 21/07, w którym Sąd ten wyjaśnił co następuje : „ zgodnie z art. 405 kc, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Zasada ta - poprzez art. 410 § 1 kc - znajduje w szczególności zastosowanie do świadczenia nienależnego. Przepis art. 410 § 2 kc zawiera definicję takiego świadczenia stanowiąc, że świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Skarżący nie kwestionował przyjęcia przez Sąd drugiej instancji, że złożone wypowiedzenie umowy o pracę ze względu na brak przyczyn, o których mowa w art. 1 ust. 1 o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nietyczących pracowników było nieuzasadnione, a w konsekwencji - że prawomocny wyrok sądowy zasądający odszkodowanie z tego tytułu przesądził o zakwalifikowaniu wypłaconej przez pracodawcę odprawy jako świadczenia nienależnego. Powoduje to

bezasadność zarzutu naruszenia art. 410 § 2 kc w związku z art. 405 kc. Skoro podstawa wypłacenia odprawy odpadła, to odprawa ta stała się świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 kc, podlegającym zwrotowi stosownie do art. 405 kc w związku z art. 410 § 1 kc. Prawo do odprawy pracownik zachowuje zatem tylko wtedy, gdy do rozwiązania umowy o pracę doszło rzeczywiście z przyczyn określonych w ustawie. W takim przypadku odprawa jest świadczeniem należnym pracownikowi niezależnie od odszkodowania zasądzonego na jego rzecz na podstawie art. 45 § 1 kp ze względu na „formalne” wadliwości wypowiedzenia. Oznacza to równocześnie, że podstawa prawna wypłaty odprawy odpada nie tylko w przypadku, gdy wskazana przez pracodawcę i określona w przepisach ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników przyczyna wypowiedzenia okazała się nieprawdziwa, ale także wtedy, gdy przyczyna ta faktycznie istniała, jednakże skutek dokonanego przez pracodawcę wypowiedzenia w postaci rozwiązania stosunku pracy został unicestwiony w wyniku przywrócenia pracownika do pracy i w konsekwencji - restytucji stosunku pracy. W takim przypadku odprawa staje się świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 kc i podlegającym zwrotowi na warunkach określonych w art. 405 - 409 kc w związku z art. 410 § 1 kc.

Mając więc na uwadze takie stanowisko Sądu Najwyższego Sąd I instancji tym bardziej uznał, że Z. H. jest zobowiązany do zwrotu powodowi wypłaconej mu odprawy w kwocie 21.516,83zł.

Za nieuzasadnione i dowolne Sąd Rejonowy uznał zarzuty pozwanego wypunktowane w pozwie. Zgodził się z powodem, iż stanowią one dość dowolną interpretację nałożonego na pracodawcę obowiązku spełnienia świadczenia. Nie ulegało bowiem wątpliwości, że pracodawca był zobligowany przedmiotowe świadczenie wypłacić w sytuacji złożenia oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy. Natomiast fakt czy to wypowiedzenie w konsekwencji okazało się zasadne czy też nie, dla pracodawcy w dniu realizacji świadczenia nie miało znaczenia.

Również w związku z żądaniem zwrotu odprawy zarzut nierównego traktowania w zatrudnieniu pozwanego w kontekście odstąpienia od dochodzenia wypłaconej odprawy od A. S. nie został przez Sąd Rejonowy podzielony, gdyż pozwany nie wykazał żadnej przesłanki, z powodu której miałby być rzekomo nierówno traktowany. Ponadto roszczenia z tytułu nierównego traktowania w zatrudnieniu są określone w Dziale I Rozdział IIa kp, a pozwany z żadnym z nich nie wystąpił.

Sąd Rejonowy wskazał też odnośnie żądania zwrotu odprawy, że zarzut, iż wypłacone środki pozwany zużył w taki sposób, że nie jest już wzbogacony (art.409kc w z w. z art.300 kp) zdezaktualizował się w trakcie procesu z uwagi na oświadczenie pozwanego o odstąpieniu od tego zarzutu.

Odnośnie zarzutu potrącenia Sąd Rejonowy wskazał na art. 498 kc i 499 kc i doszedł do przekonania, że pozwany nie dokonał skutecznego potrącenia, albowiem nie wykazał, iż powodowy pracodawca jest jednocześnie jego dłużnikiem w zakresie zgłoszonych do potrącenia roszczeń z tytułu niewypłaconego dodatkowego wynagrodzenia tytułem kosztów zastępstwa sądowego o których mowa w art. 22⁽⁴⁾ ust. 2 ustawy o radcach prawnych oraz wyrównania należnego wynagrodzenia za pracę do kwoty wynagrodzeń innych radców prawnych zatrudnionych w Oddziale (...)oraz odsetek ustawowych za zwłokę.

Sąd Rejonowy podniósł w związku z tym, że zgodnie z treścią art. 22⁴ ustawy z dnia 6.07.1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017r. poz. 1870 ze zm.):

1. Radca prawny wykonujący zawód na podstawie stosunku pracy ma prawo do wynagrodzenia i innych świadczeń określonych w układzie zbiorowym pracy lub w przepisach o wynagradzaniu pracowników, obowiązujących w jednostce organizacyjnej zatrudniającej radcę prawnego. Wynagrodzenie to nie może być niższe od wynagrodzenia przewidzianego dla stanowiska pracy głównego specjalisty lub innego równorzędnego stanowiska pracy. Jeżeli prawo do dodatków uzależnione jest od wymogu kierowania zespołem pracowników, wymogu tego nie stosuje się do radcy prawnego.

2. Radca prawny jest uprawniony do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż 65% kosztów zastępstwa sądowego zasądzonych na rzecz strony przez niego zastępowanej lub jej przyznanych w ugodzie, postępowaniu polubownym, arbitrażu zagranicznym lub w postępowaniu egzekucyjnym, jeżeli koszty te zostały ściągnięte od strony przeciwnej. W państwowych jednostkach sfery budżetowej wysokość i termin wypłaty wynagrodzenia określa umowa cywilnoprawna.

Pozwany był zatrudniony w państwowej jednostce sfery budżetowej, stąd można było stosować do niego zastrzeżenie o umownym ustaleniu wysokości dodatkowego wynagrodzenia i terminu jego wypłaty. Z przepisu tego wynika wprost, że prawo do dodatkowego wynagrodzenia powstaje z mocy ustawy, co odnosi się do wszystkich radców prawnych. W różny sposób określona jest natomiast wysokość tego wynagrodzenia. Radcowie prawni zatrudnieni poza państwowymi jednostkami sfery budżetowej mają zagwarantowane ustawą wynagrodzenie w wysokości 65 % kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych i ściągniętych od przeciwnika, zaś umownie można je tylko podwyższyć. Umowne obniżenie wynagrodzenia dodatkowego tych radców prawnych jest nieważne i nabywają oni prawo do wynagrodzenia w wysokości 65 % (art. 18 § 2 kp). Natomiast radcowie prawni zatrudnieni we wskazanych jednostkach budżetowych nie mają ustawowo zagwarantowanej wysokości dodatkowego wynagrodzenia. Dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zastępstwa procesowego jest częścią wynagrodzenia pracownika i nie ma podstaw, aby nie podlegało ono ochronie przewidzianej w Kodeksie pracy. Inny jest tylko mechanizm nabycia przez radcę prawnego prawa do tego dodatkowego wynagrodzenia. Należyte prowadzenie procesu w imieniu pracodawcy należy do normalnych obowiązków radcy prawnego i z tego tytułu otrzymuje on stałe wynagrodzenie miesięczne. Natomiast może on nadto nabyć prawo do dodatkowego wynagrodzenia, które jest uzależnione od zdarzenia niepewnego (zasądzenia i ściągnięcia od przeciwnika kosztów zastępstwa procesowego). Mamy tu więc do czynienia z typowym mechanizmem nabywania prawa do premii. Pracownik ponosi ryzyko tylko w zakresie osiągnięcia dodatkowych korzyści. Układ przesłanek warunkujących to prawo radcy prawnego składa się z dwóch elementów. Pierwszym jest prowadzenie postępowania i uzyskanie korzystnego dla pracodawcy rozstrzygnięcia łącznie z zasądzeniem kosztów zastępstwa procesowego, drugim zaś - ściągnięcie tych kosztów od przeciwnika postępowania. Ta druga przesłanka ma na celu przede wszystkim zniesienie z pracodawcy ryzyka wypłaty radcy prawnemu kosztów postępowania z własnych środków.

Odnosząc te rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd I instancji uznał, że postępowanie dowodowe wykazało, iż u powodowego pracodawcy istniało porozumienie dotyczące podziału wyegzekwowanych kosztów zastępstwa w równych częściach pomiędzy zatrudnionych na umowę o pracę radców prawnych. O istnieniu takiego porozumienia świadczyły jednoznacznie zeznania świadków: M. R., L. R., J. Ś., M. Ż.. Okoliczność ta przyznana została również przez pozwanego. Istnienie tego porozumienia wyczerpuje więc przesłankę funkcjonowania umowy cywilnoprawnej, o której mowa w art. 22⁽⁴⁾ ust. 2 ustawy o radcach prawnych. Przez lata wynagrodzenie z tytułu wyegzekwowanych kosztów zastępstwa było wypłacone wszystkim radcom prawnym zatrudnionym w danym momencie na umowę o pracę w równej wysokości (co wynika z wydruków przedłożonych przez stronę powodową) i nikt nigdy nie zgłaszał do tego jakichkolwiek zastrzeżeń, zwłaszcza pozwany nigdy nie kierował z tego tytułu wezwań do zapłaty.

Ponadto za dowolne Sąd Rejonowy uznał zarzuty pozwanego, że nie partycypował w kosztach zastępstwa zasądzonych w sprawach : J. B. (I C 20/14), A. B. (I Nc 1493/10, I Nc 49/11), D. G. (I Nc 1437/02), A. H. (I C 800/15), M. I. (I Nc 2685/14), A. K. (I Nc 86/15), K. M. (I C 205/14, I Aca 1050/14), F. O. (I Nc 47/14), T. R. (I Nc 2545/14, I Nc 45/14, I Nc 44/14, I Nc 43/14), K. S. (I Nc 178/15), B. S. (I Ca 523/15, I Nc 22/13, I C 840/13, I Aca 659/14), J. T. (I Nc 30/00), A. i J. W. (I Nc 1294/14), Gminy G. (I C 143/15), Gminy S. (I C 10/15), (...) Sp. z o.o. (I Nc 134/15). Jak bowiem wynika z zestawienia sporządzonego przez powodowego pracodawcę, w tych sprawach wyegzekwowano zasądzone koszty zastępstwa procesowego i pozwany uczestniczył w ich podziale. Nie wyegzekwowano tylko kosztów zastępstwa procesowego od: A. O. (XI Nc 1493/100), B. S. (I C 840/13, I Aca 659/14), Gminy F. (I C 886/14), Gminy G. (I Aca 64/16), Powiatu (...) (I C 555/14, I Aca 363/15), a zatem pozwanemu nie przysługuje roszczenie o zapłatę z tego tytułu.

Strona powodowa zaprzeczyła, iż przedłożona lista windykowanych kosztów zastępstwa za lata 2014-2016 jest niepełna i że jakiegokolwiek koszty zastępstwa procesowego należne pozwanemu nie zostały mu wypłacone. Zaprzeczyła

również, iż wypłacane pozwanemu wynagrodzenie było zmniejszane do wysokości określonych limitów budżetowych. Natomiast z zeznań księgowej - świadka J. Ś. wynika, iż wskutek ubруттовienia płac, wskaźnik wynagrodzenia radców prawnych wzrósł. Sąd Rejonowy podkreślił, iż uzyskana w toku postępowania obszerna dokumentacja tj. repertoria i kopie akt spraw sądowych nie pozwoliły na obalenie tego stanowiska pracodawcy, natomiast pozwany nie przedstawił dowodów na poparcie swoich żądań w tym zakresie.

Odnosząc się do drugiego z roszczeń przedstawionych w zarzucie potrącenia tj. wyrównania wynagrodzenia zaniżanego w stosunku do wynagrodzeń uzyskiwanych przez radców prawnych zatrudnionych w (...) Sąd Rejonowy wskazał, iż niewątpliwie radcowie prawni zatrudnieni w (...) uzyskiwali wynagrodzenie wyższe od pozwanego, co wynika wprost z zestawienia przedstawionego przez powoda jednak różnice te wynikały z przyjęcia wyższej stawki zaszeregowania, niż miało to miejsce u pozwanego. Mimo wszystko różnice te nie uzasadniają roszczenia o wyrównanie wynagrodzenia, gdyż wynagrodzenie pozwanego było wypłacane w oparciu o wiążącą go z pracodawcą umowę o pracę i regulamin wynagradzania oraz było zgodne z art. 22⁽⁴⁾ ustawy o radcach prawnych.

Sąd Rejonowy wskazał również, że zgodnie z regulaminem wynagradzania pracowników (...), dla stanowiska radcy prawnego została przyporządkowana IX kategoria zaszeregowania, co odpowiada również stanowisku głównego specjalisty, a tej kategorii zaszeregowania przewidziano mnożnik kwoty bazowej w wysokości maksymalnej 4,00. Począwszy od dnia 1 lutego 2004r. wynagrodzenie zasadnicze Z. H. było ustalane wg IX kategorii zaszeregowania z zastosowaniem mnożnika kwoty bazowej w wysokości 2,00. W tych okolicznościach Sąd Rejonowy wskazał na brak dowodów, które dawałyby podstawę do przyjęcia, że pracodawca pozwanego nie wypłacał mu umówionego wynagrodzenia za pracę.

Odrębną kwestią była ocena, czy wynagrodzenie pozwanego było ustalone na poziomie odpowiadającym wynagrodzeniu pracowników wykonujących "jednakową pracę" lub "pracę o jednakowej wartości", tj. zgodnie z zasadą prawa pracy równego traktowania w zatrudnieniu, której naruszenie przez pracodawcę rodziłoby skutek w postaci roszczenia odszkodowawczego, ale takie roszczenie nie było zgłoszone. Jednak Sąd I instancji wskazał, że pozwany nie wykazał, iż przysługuje mu wymagalna wierzytelność przeciwko pracodawcy z tytułu zgłoszonych roszczeń. Natomiast jedną z przesłanek dopuszczalności ustawowego potrącenia z art. 498 § 1 kc jest wymagalność wierzytelności przedstawionej do potrącenia. Skoro w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu rzekoma wierzytelność z tytułu niewypłaconego dodatkowego wynagrodzenia tytułem kosztów zastępstwa sądowego, o których mowa w art. 22⁽⁴⁾ ust. 2 ustawy o radcach prawnych oraz wyrównania należnego wynagrodzenia za pracę do kwoty wynagrodzeń innych radców prawnych zatrudnionych w Oddziale (...) oraz odsetek ustawowych za zwłokę nie była wymagalna, nie nastąpił skutek w postaci umorzenia wierzytelności powoda. Zarzut potrącenia okazał się zatem nieskuteczny.

W tych okolicznościach faktycznych i prawnych Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie pozwu o zapłatę kwoty 21.516,83 zł tytułem odprawy pieniężnej, która stała się świadczeniem nienależnym, jest w całości uzasadnione i na podstawie art. 405 kc w związku z art. 410 § 1 kc w zw. z art. 300 kp zasądził od pozwanego na rzecz powoda wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następującego po upływie terminu do spełnienia świadczenia tj. od dnia 30.06.2017r. do dnia zapłaty. Podstawą zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie był art. 481§ 1 i §2 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98§1 kpc i § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z §2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.) i zasądził z tego tytułu od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.776 zł a w tym kwotę 1.076 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany i zaskarżając go w całości zarzucił mu:

I. naruszenie przepisów postępowania cywilnego t.j.:

1. nieważność postępowania (art.379 pkt 2 i pkt 5 kpc w zw. z art.196 kpc, art.199 § 1 pkt 3 kpc, art. 202 zd.3 kpc, ponieważ wyrok został wydany wobec (...), który nie brał udziału w sprawie,

2. art.199 § 1 pkt 3 kpc, poprzez jego niezastosowanie i nie odrzucenia pozwu w przedmiotowej sprawie z uwagi na zaistnienie przesłanki braku zdolności sądowej i procesowej powoda(...)czy (...),

3. art.71 kpc, poprzez nie zniesienie postępowania dotkniętego brakami w zakresie zdolności sądowej i procesowej powoda (...)czy (...),

4. art. 174 § 1 kpc, poprzez nie zawieszenie z urzędu postępowania wobec utraty z dniem 31.08.2017r. zdolności sądowej i procesowej przez (...),

5. art. 233 § 1 i § 2 kpc, poprzez wydanie wyroku bez rozważenia w sposób bezstronny i wszechstronny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało uwzględnieniem powództwa, w szczególności nieuwzględnienie zarzutu potrącenia złożonego przez pozwanego co do wiarygodności wskazanych w sprzeciwie od nakazu zapłaty (udowodnionego do kwoty 12.090,92 zł pomimo zatajenia przez powoda żądanej informacji o części zwindykowanych kosztach zastępstwa prawnego, należnego pozwanemu) wobec:

a) odmowy wbrew art.248 §1 kpc wykonania przez powoda zobowiązania Sądu I instancji (wydanego na wniosek pozwanego złożony w trybie art.6 kc i art. 232 kpc, dowodzącego istnienie przedstawionej do potrącenia wiarygodności pracowniczych pozwanego wobec powoda),

b) pominięcia przez Sąd I instancji zarzutów pozwanego, że powód wbrew zobowiązaniu Sądu I instancji, nie ujawniał wszystkich spłat przez dłużników kosztów zastępstwa sądowego na rzecz (...) lub (...), w sprawach w których (...)reprezentował pozwany,

c) nieuprawnione, wbrew dowodom zgromadzonym w sprawie, przyjęcie przez Sąd I instancji, że pozwany i pracodawca zawarli porozumienie dotyczące podziału po równo zwindykowanych kosztów zastępstwa procesowego między radców prawnych zatrudnionych na etacie.

d) nieuprawnione, było przyjęcie przez Sąd I instancji, że z dokumentów wynika, że nie wyegzekwowano kosztów zastępstwa procesowego od A. O., B. S., Gminy G.,

e) nieprawidłowe, wbrew art. 18 §3 kp, było przyjęcie przez Sąd I instancji, że wynagrodzenie pozwanego pomimo, że było niższe od innych radców prawnych zatrudnionych w Oddziale (...), było zgodne z przepisami prawa pracy,

6. art. 232 kpc w zw. z art. 227 kpc oraz art. 6 kc poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że powód nie podjął koniecznej inicjatywy dowodowej i nie sprostął jej w sprawie potrącenia wiarygodności, podczas gdy Sąd Rejonowy swoim zaniechaniem wyegzekwowania od powoda wykonania zarządzenia Sądu, uniemożliwił stronie udowodnienie twierdzeń, na których opiera się potrącenie.

7. art. 102 kpc poprzez naruszenie zasady słuszności, w sytuacji gdy pierwotną przyczyną dla której w ogóle doszło do powstania między stronami sporów sądowych, w tym niniejszego, było niezgodne z prawem zachowanie pracodawcy pozwanego ,

II. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci:

1. art.410 §2 kc, ponieważ odprawa była świadczeniem należnym pozwanemu i pomimo przywrócenia do pracy pozwanego nie odpadła podstawa jej wypłaty z art. 10 ust. 1 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. z 2016r., poz.1474r.), gdyż doszło do rozwiązania z pozwanym stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika;

2. art.411 pkt.2 kc, ponieważ spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współzycia społecznego;

3. art. 8 kp oraz 409 kc, ponieważ roszczenie powoda narusza zasady współżycia społecznego.

4. art. 411 pkt.1 kc, ponieważ spełnienie świadczenia nie nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu, pomimo świadomości powoda o braku podstaw do wypłaty świadczenia,

5. art. 18^{3a} kp, ponieważ roszczenie powoda narusza zasadę równego traktowania pracowników i dotychczasową praktykę powoda, w sprawie żądania od pracowników przywróconych do pracy, zwrotu wypłaconego świadczenia pieniężnego.

6. art. 411 pkt 4 kc w zw. z art.300 kc, ponieważ świadczenie zostało spełnione, zanim wierzytelność stała się wymagalna.

Nadto apelujący złożył wniosek o dopuszczenia dowodu z potwierdzenia wpłat na rzecz (...), kosztów zastępstwa prawnego przez Gminę F. wynikającego z wyroku z dnia 9 czerwca 2015r. Sądu Okręgowego w Suwałkach, sygn. akt I C 886/14, i potwierdzenia wpłat kosztów zastępstwa prawnego przez Powiat (...) wynikającego z wyroku z dnia 16 lutego 2015r. Sądu Okręgowego w Olsztynie, sygn.akt I C 555/14, wyroku z dnia 11 września 2015r. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, sygn.akt: IACa 363/15, na okoliczność potwierdzenia istnienia podstaw do potrącenia wzajemnych wierzytelności oraz nie ujawnienia przez powoda wszystkich spłat kosztów zastępstwa prawnego.

Argumentował, iż powołane przed Sądem I instancji tych dowodów nie było możliwe, ponieważ pozwany uzyskał je dopiero po wydaniu zaskarżonego wyroku, a ponadto potrzeba powołania się na nie wynikła później po zapoznaniu się z uzasadnieniem wyroku sądu pierwszej instancji, a pozwany nie dopuścił się zaniedbania w zakresie przysługującej jemu inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, ponieważ bezskutecznie żądał od powoda przedstawienia prawdziwych informacji i dowodów ściągnięcia kosztów zastępstwa prawnego. Potrzeba powołania załączonych do apelacji dowodów powstała de facto dopiero po wydaniu przez Sąd I instancji zaskarżonego wyroku. Okoliczność ta uzasadnia uwzględnienie przez sąd drugiej instancji nowych faktów (wyrok SN z dnia 12 września 2000 r., IPKN 28/00).

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wnosił o:

1) uchylenie zaskarżonego wyroku, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

2) zasądzenie kosztów procesu za obie instancje od powoda na rzecz pozwanego według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o

1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa,

2) zasądzenie kosztów procesu za obie instancje od powoda na rzecz pozwanego według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja okazała się zasadna w niewielkim stopniu, gdyż co do zasady argumenty apelującego były nietrafione. Uwzględnieniu podlegał tylko zarzut pozwanego odnośnie potrącenia niewypłaconych mu a wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego od powiatu (...). Korekcie podlegała więc kwota, którą zasądzono od pozwanego na rzecz powoda. Samo jednak rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego i przedstawiona argumentacja prawna były prawidłowe

i zasługują na pełną akceptację ze strony Sądu II instancji. Zmiana zaś wyroku była wynikiem uzyskania przez Sąd Okręgowy dodatkowych informacji w zakresie wysokości windykowanych kwot z tytułu kosztów zastępstwa procesowego, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Na wstępie wskazać trzeba, że za nietrafiony należało uznać zarzut nieważności postępowania, który miał najcięższą rangę wśród zarzutów apelacji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 kpc, sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego, Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie "w granicach apelacji" użyte w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 31.01.2008r., sygn. III CZP 49/07). Brak jest w niniejszej sprawie jednak jakichkolwiek podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku z powodu nieważności postępowania, gdyż Sąd Rejonowy nie dopuścił się uchybień, które Sąd Okręgowy bierze pod rozwagę z urzędu, zgodnie z dyspozycją art. 378 § 1 kpc.

Sąd Rejonowy wskazał na kwestię właściwej reprezentacji po stronie powodowej. Bliżej jednak należy podać, że nie ulega wątpliwości, iż w momencie składania pozwu stroną powodową była (...). (...) ta miała zdolność sądową i procesową do dnia 31.08.2017r., gdyż na ten dzień ustawodawca przewidział zakończenie jej istnienia. Jej następcą został natomiast (...)i ten podmiot występował w sprawie. Na mocy art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10.02.2017r. przepisy wprowadzające ustawę o (...) (Dz.U. z 2017r. poz. 624 z późn. zm.) od 01.09.2017r. (...)wstąpił z mocy prawa w ogół praw i obowiązków związanych z działalnością (...). Tym samym nie zachodzi przesłanka, o której mowa jest w art. 199 §1 pkt 3 kpc skutkująca odrzuceniem pozwu. Poprzednik prawny powoda miał zdolność sądową zarówno jak i jego następcą prawny (...), który obecnie jest stroną niniejszego postępowania. Za nietrafione należało zatem uznać zarzuty dotyczące niewłaściwej reprezentacji po stronie powodowej, czy też nie zawieszenia z urzędu przez Sąd Rejonowy postępowania wobec utraty zdolności procesowej po stronie powodowej z dniem 31.08.2017.

Za nietrafione należało też uznać zarzuty apelacji i tego dotyczące, że to Oddział (...)był tylko stroną powodową, która nie ma osobowości prawnej. Otóż od samego początku po powstaniu (...)był on stroną w niniejszym postępowaniu. Od chwili zlikwidowania (...) i powstania (...) w niniejszym postępowaniu występował (...)Użycie wyrażenia (...)” miało tylko charakter doprecyzowujący, w związku z działalnością jakiej jednostki związana jest sprawa. Nie czyni to z Oddziału (...)strony powodowej. Co innego byłoby, gdyby oznaczenie strony powodowej, użyte przez powoda w pismach preclowych lub przez Sąd I instancji w wyroku, wskazywało wyraźnie na oddział („(...)”). O tym że stroną był (...)świadczą ciąg pełnomocnictw złożonych przy odpowiedzi na sprzeciw. To Dyrektor Generalny (...)powołał na stanowisko Dyrektora (...) J. Z., jak również udzielił jej pełnomocnictwa do prowadzenia spraw (...) w zakresie związanym z właściwością miejscową Oddziału (...), a ona udzieliła pełnomocnictwa procesowego w niniejszej sprawie S. T..

Odnośnie zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji obrazy przepisu art. 233 § 1 i 2 kpc, to zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, wyrażoną w tym przepisie, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Przepis art. 233 § 1 kpc potwierdza zasadę swobodnej oceny dowodów, dokonywanej przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych. Ramy tej oceny wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego oraz zasadami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Zarzut pozwanego w tym zakresie był nieskuteczny. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego i zakresu rozważań podjętych przez Sąd Rejonowy, można wręcz uznać za lapsus słowny zarzut braku bezstronności po stronie Sądu Rejonowego, który wyrezyzył strony, w tym pozwanego, działając z urzędu, w wymiarze przekraczającym zastępowanie przez Sąd Pracy stron reprezentowanych przez fachowych pełnomocników. Zarzuty w tym zakresie należało uznać wyłącznie za polemikę z właściwym działaniem Sądu, jak również prawidłową interpretacją zgromadzonych dowodów w sprawie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego. Z przytoczonych zeznań świadków w sprawie wynika niezbicie, wbrew twierdzeniom pozwanego, że zasadą u powoda – w tym i u jego poprzednika prawnego (...) było, że w przypadku wyegzekwowania kosztów zastępstwa procesowego są one rozdzielane równo na radców prawnych. W tym przypadku podział następował między dwóch radców prawnych i jednym z nich był pozwany. Sąd Rejonowy wykazał, że w większości ze wskazanych spraw, gdzie wyegzekwowano zasądzone koszty zastępstwa prawnego zostały one wypłacone pozwanemu. Dopiero po zakończeniu postępowania przed Sądem I instancji pozwany podjął inicjatywę w formie dostępu do informacji publicznej. Wystąpił do kilku podmiotów z zapytaniem, czy uiściły koszty zastępstwa procesowego, które zostały od nich zasądzone na rzecz powoda. W tych okolicznościach Sąd II instancji uwzględnił wniosek skarżącego sformułowany w apelacji i wystąpił do powoda o informację w jaki konkretnie sposób ze złożonych dokumentów księgowych, sporządzonych w każdym roku jako informacja o wysokości windykowanych kwot z tytułu kosztów zastępstwa procesowego w poszczególnych okresach wynika uwzględnienie oraz rozzielenie po równo kosztów zastępstwa procesowego w sprawach dot. Gminy F. (I C 886/14) i Powiatu (...) (I C 555/14 I ACa 363/14). Udzielona Sądowi II instancji odpowiedź skutkowałą niewielką zmianą wyroku Sądu Rejonowego. Należało bowiem ostatecznie uznać, że w przypadku kosztów zastępstwa procesowego w sprawie Gminy F. – I C 886/14, istnieje dokumentacja, która jednoznacznie potwierdza wypłatę kosztów zastępstwa procesowego, które łącznie wyniosły 16.800zł i przy zatasowaniu stałej zasady równego podziału tych kosztów na dwóch radców prawnych, M. R. i pozwany otrzymali kwoty po 8.400zł. Natomiast w przypadku sprawy Powiatu (...), należało uznać, że do wypłaty tych kosztów nie doszło, gdyż nie ma w tym zakresie jednoznacznych dowodów finansowych. Perturbacje z tym związane zostały lapidarnie opisane w odpowiedzi powoda, jednak nie stanowią one okoliczności dającej podstawę do przyjęcia, że pozwany otrzymał należne mu koszty zastępstwa procesowego. Posiłkując się informacją powoda oraz treścią wyroków w sprawach I C 555/15, w której koszty procesu za I instancję wyniosły 3.600zł, i wyroku apelacyjnego w sprawie I ACa 363/15 zasądzającym koszty w wysokości 2.700zł kwota, która w tej sprawie podlegała podziałowi, wynosiła łącznie 6.300zł. Przy podziale na dwóch pełnomocników kwota należna pozwanemu wyniosła 3.150zł i o taką należało pomniejszyć należność stanowiąca żądanie pozwu.

W sprawie należy podkreślić, że zarzuty i stanowisko strony pozwanej, były bardzo ogólnikowe i mało precyzyjne. Zwłaszcza zgłoszone zarzuty – potrącenia czy też nierównego traktowania, miały charakter bardzo ogólny i sprowadzały się właściwie do hasłowego ich podnoszenia. Natomiast na stronie pozwanej zgłaszającej zarzuty potrącenia, kiedy zwłaszcza jest nią radca prawny, ciąży obowiązek dokładnego ich kwotowego określenia. Tego pozwany tak odnośnie zarzutu potrącenia z tytułu niewypłaconych kwot zastępstwa procesowego, jak i nierównego traktowania nie uczynił. Sąd nie ma obowiązku tego czynić za stronę. Tylko dlatego, że w apelacji pozwany wskazał na konkretne niewypłacone kwoty wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego należało w postępowaniu apelacyjnym rozstrzygnąć w tym zakresie.

Mając to na uwadze Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego również odnośnie zarzutu potrącenia związanego z nierównym traktowaniem w zakresie wypłaconego pozwanemu niższego wynagrodzenia niż innym radcom prawnym. Taki bowiem zarzut do potrącenia winien być konkretnie zgłoszony, z konkretną kwotą i z tego uzasadnieniem poprzez wskazanie, że miał niższe wynagrodzenie od innych radców prawnych mimo że wykonywał identyczne obowiązki.

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego, to w pierwszej kolejności należy podzielić stanowisko zaprezentowane przez Sąd I instancji, iż odprawa wypłacona pozwanemu, była świadczeniem nienależnym. Wywód Sądu Rejonowego w tym zakresie był prawidłowy i nie zachodzi potrzeba jego ponownego przytaczania, jedynie

konkludując należy wskazać, że przywrócenie pozwanego do pracy z uwagi na fakt, że przyczyna wypowiedzenia stosunku pracy była „nierzeczywista” jednocześnie powoduje, że nie było podstawy prawnej do wypłaty odprawy. Wypłata odprawy nastąpiła w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika. Sąd pracy ustalił, że takiej nie było i to przesądziło o przywróceniu pozwanego do pracy ale jednocześnie to zdarzenie wypłaconą odprawę czyniło nienależną. Z tego też względu żądanie powoda wobec pozwanego było skuteczne na okoliczności czego Sąd Rejonowy przytoczył właściwą argumentację. Sąd Okręgowy w pełni się z nią zgadza i stąd nie ma potrzeby szczegółowego jej przytaczania. Uwzględnienie tylko zarzutu potrącenia w niewielkim stopniu, spowodował, że kwota, którą pozwany musi zwrócić powodowi wynosi 18.366,83zł, a nie kwotę stanowiącą całą wypłaconą odprawę. W przytoczonych przez Sąd rejonowy okolicznościach sprawy i z niej wynikających żądanie zwrotu takiej kwoty nie narusza zasad słuszności i współżycia społecznego. Sąd Okręgowy takiego naruszenia nie widzi. Pozwany też dokładnie nie sprecyzował jakie to te zasady konkretnie zostały naruszone. W sprawie nie ma również mowy o tym, aby świadczenie powoda wypłaty odprawy zostało spełnione zanim jako wiarygodność stała się wymagalna. Skoro bowiem powód wypowiedział pozwanemu umowę o pracę w trybie ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, zobowiązany był od razu do wypłaty odprawy. Gdyby tego nie uczynił pozostawałby w zwłoce.

Żądanie powoda zwrotu wypłaconej odprawy, nie narusza również zasad równego traktowania pracowników, tj. art. 18^(3a) kpc. Pozwany wskazywał, że w przypadku innego pracownika powód nie domagał się zwrotu odprawy i w apelacji z tego wywodził, że naruszone zostały zasady równego traktowania. Sąd nie dopatrył się jednak naruszenia norm prawnych dotyczących nierównego traktowania. Przede wszystkim jeżeli w przypadku innego pracownika, który został przywrócony do pracy, powód nie wystąpił do niego o zwrot wypłaconej odprawy, to działanie takie było na niekorzyść Skarbu Państwa. Jeżeli taka sytuacja miała miejsce to nie może ona stać się „zasadą” w odniesieniu do innych pracowników, którzy zostali przywrócony do pracy. Wystąpienie o zwrot odprawy nie jest działaniem na niekorzyść pracownika, natomiast zaniechanie takiego wystąpienia jest działaniem pracodawcy na swoją niekorzyść. W tym przypadku ma to szerszy wymiar, gdyż powód jest jednostką Skarbu Państwa. Poza tym wskazać należy, że powód może jeszcze wystąpić wobec tego innego pracownika o zwrot wypłaconej odprawy. Nadto może mieć z tym pracownikiem różne inne rozliczenia i niekoniecznie w związku z tym musi występować o zwrot tej wypłaconej odprawy.

Mając zatem to wszystko na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 §1 kpc zmienił wyrok Sądu Rejonowego i zasądził od pozwanego Z. H. na rzecz powoda (...)kwotę 18.366,83 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 czerwca 2017r. do dnia zapłaty (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2) i zasądził od pozwanego Z. H. na rzecz powoda (...)kwotę 3.214 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.295 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Natomiast na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację w pozostałym zakresie.

O kosztach procesu za I i II instancję Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc stosunkowo je rozdzielając proporcjonalnie do uwzględnionego powództwa, mając w tym względzie stawki określone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. z 2018r. Dz. U. poz. 265 ze zm.).

PW/mt